

Ιδρυτική Διακήρυξη Δικτύου Συνεργασίας για την Προστασία και Προώθηση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου κατά την ανάπτυξη και χρήση συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης στην Ελλάδα

Αθήνα, 7 Ιουλίου 2025

Σε συνέχεια της ημερίδας ενημέρωσης και ανταλλαγής εξειδίκευσης και απόψεων, στο πλαίσιο της εφαρμογής των διατάξεων του Κανονισμού 2024/1689 (Κανονισμός για την Τεχνητή Νοημοσύνη) στην ελληνική επικράτεια, την οποία διοργάνωσε η Homo Digitalis στις 27 Φεβρουαρίου 2025 στην Αθήνα, αναδείχθηκε η κοινή ανάγκη για τη δημιουργία ενός ανοικτού και συμπεριληπτικού δικτύου συνεργασίας.

Με την παρούσα διακήρυξη οι κάτωθι οργανώσεις εκδηλώνουν τη βούλησή τους να συμμετέχουν από κοινού, ως ιδρυτικά μέλη, στη δημιουργία αυτού του δικτύου. Το δίκτυο δεν περιορίζεται μόνο στα ιδρυτικά μέλη, αλλά αντιθέτως απευθύνεται ανοιχτά σε οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, δημοσιογραφικούς και ακαδημαϊκούς φορείς, κοινωνικά κινήματα, καθώς και ερευνητικές ή άλλες ανεξάρτητες δομές, που θα επιθυμούσαν να αποτελέσουν μέλη του.

Ο προτεινόμενος σκοπός του δικτύου είναι η προάσπιση και προώθηση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, όπως αυτά αναγνωρίζονται στο Σύνταγμα της Ελλάδας, στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, κατά την ανάπτυξη και χρήση συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης από κρατικούς φορείς ή ιδιώτες στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

Ενδεικτικά, και όχι περιοριστικά, στα εν λόγω δικαιώματα εντάσσονται η ανθρώπινη αξιοπρέπεια, το δικαίωμα στην ακεραιότητα του προσώπου, το δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια, το δικαίωμα ασύλου, η ισότητα γυναικών και ανδρών, ο σεβασμός της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, η απαγόρευση των διακρίσεων, η προστασία του περιβάλλοντος, η προστασία του καταναλωτή, η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το δικαίωμα χρηστής διοίκησης, το δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα, τα δικαιώματα του παιδιού, η ελευθερία της σκέψης, συνείδησης και θρησκείας, τα δικαιώματα των ηλικιωμένων, η ελευθερία της έκφρασης και της πληροφόρησης, το δικαίωμα των εργαζομένων στην ενημέρωση και τη διαβούλευση στο πλαίσιο της επιχείρησης, η ελευθερία του συνέρχεσθαι και συνεταιρίζεσθαι, η ένταξη των ατόμων με αναπηρίες, η ελευθερία της τέχνης και της επιστήμης, η προστασία σε περίπτωση αδικαιολόγητης απόλυσης, το δικαίωμα στην εκπαίδευση, το δικαίωμα πραγματικής

προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου, η επιχειρηματική ελευθερία, το δικαίωμα ιδιοκτησίας, καθώς και το τεκμήριο αθωότητας και τα δικαιώματα της υπεράσπισης μεταξύ άλλων.

Στόχος του δικτύου είναι αυτό να λειτουργεί ως χώρος συνεργασίας, διαβούλευσης και αλληλοϋποστήριξης, προωθώντας δράσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και συνηγορίας, καθώς και νομικές παρεμβάσεις. Παράλληλα, θα επιδιώκει τη διασύνδεση και συνέργεια με αντίστοιχα εγχειρήματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση ενός ευρύτερου οικοσυστήματος συνεργασίας.

Επιπλέον, το δίκτυο επιδιώκει μια πιο κριτική προσέγγιση στην ανάπτυξη και χρήση των συστημάτων Τεχνητής Νοημοσύνης, η οποία δεν περιορίζεται στις ελάχιστες εγγυήσεις του ισχύοντος νομικού πλαισίου, αλλά αντλεί κατευθύνσεις από κώδικες δεοντολογίας που εστιάζουν σε ζητήματα ηθικής και υπευθυνότητας. Στο πλαίσιο αυτό, κρίσιμα ερωτήματα τίθενται γύρω από την ιδιοκτησία, τη διαχείριση και τις εναλλακτικές μορφές των συστημάτων ΤΝ, αναδεικνύοντας παράλληλα τη σημασία των τεχνολογιών Ελεύθερου Λογισμικού - Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα (ΕΛ/ΛΑΚ).

Για τους σκοπούς του δικτύου, ως ορισμός του συστήματος τεχνητής νοημοσύνης γίνεται αποδεκτός αυτός που περιγράφεται στο Άρθρο 3 του Κανονισμού 2024/1689. Συγκεκριμένα, ως σύστημα τεχνητής νοημοσύνης, ορίζεται κάθε μηχανικό σύστημα που έχει σχεδιαστεί για να λειτουργεί με διαφορετικά επίπεδα αυτονομίας και μπορεί να παρουσιάζει προσαρμοστικότητα μετά την εφαρμογή του και το οποίο, για ρητούς ή σιωπηρούς στόχους, συνάγει, από τα στοιχεία εισόδου που λαμβάνει, πώς να παράγει στοιχεία εξόδου, όπως προβλέψεις, περιεχόμενο, συστάσεις ή αποφάσεις που μπορούν να επηρεάσουν υλικά ή εικονικά περιβάλλοντα.

Ως τίτλος εργασίας του Δικτύου, χρησιμοποιείται ο εξής «Δίκτυο για την Προστασία και Προώθηση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, της Δημοκρατίας και του Κράτους Δικαίου κατά την ανάπτυξη και χρήση συστημάτων Τεχνητής Νοημοσύνης στην Ελλάδα» και το αγγλικό σύντομο τίτλο “Greek Artificial Intelligence Network – GAIN”. Ο τελικός τίτλος του δικτύου θα αποτελέσει αποτέλεσμα συναπόφασης κατά τη διάρκεια του ιδρυτικού του ιδρυτικού συνεδρίου του δικτύου το οποίο θα πρέπει να λάβει χώρα εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση της παρούσας διακήρυξης.

Το ιδρυτικό συνέδριο θα αποτελέσει και τον τόπο συναπόφασης των συγκεκριμένων όρων της συνεργασίας των μελών του δικτύου, συμπεριλαμβανομένων του τρόπου λήψεων αποφάσεων, καθώς και των δικαιωμάτων / υποχρεώσεων των μελών του δικτύου. Σε κάθε περίπτωση, οι όροι συνεργασίας του δικτύου θα βασίζονται στις αρχές της ισοτιμίας, της διαφάνειας και του σεβασμού στην αυτονομία κάθε συμμετέχοντα φορέα.

Η Homo Digitalis αναλαμβάνει την ευθύνη της διεκπεραίωσης προπαρασκευαστικών δράσεων στο πλαίσιο ίδρυσης του δικτύου, συμπεριλαμβανομένης της απασχόλησης εργατικού δυναμικού για τον συντονισμό των επικοινωνιών του δικτύου, της διοργάνωσης του ιδρυτικού συνεδρίου του δικτύου, καθώς και την κάλυψη σχετικών εξόδων που θα αφορούν επιπρόσθετες συναντήσεις των μελών του δικτύου ή αντιπροσώπων του δικτύου με κρατικούς φορείς, εποπτικές αρχές και άλλους εμπλεκόμενους φορείς για ένα έτος από την ίδρυση του δικτύου (έως τον Μάιο του 2026). Για την κάλυψη των εν λόγω εξόδων από τη Homo Digitalis θα χρησιμοποιηθούν κεφάλαια, που έχουν εξασφαλιστεί ήδη από την οργάνωση στο πλαίσιο χρηματοδότησης της από το European Artificial Intelligence & Society Fund (EASIF).

Σε κάθε περίπτωση, η συνεργασία της Homo Digitalis και των μελών του δικτύου, κρίνεται αναγκαία για την βέλτιστη διαχείριση και αξιοποίηση των υφιστάμενων πόρων.

Τα συνιδρυτικά μέλη - οργανώσεις (κατά αλφαβητική σειρά):

Ανοιχτό Εργαστήριο Αθήνα | Open Lab Athens

Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού | Network for Children's Rights

Ε.Κ.ΠΟΙ.ΖΩ.Ένωση Καταναλωτών «Η Ποιότητα της Ζωής» | Consumers' Association "The Quality of Life" ΕΚΡΙΖΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ | GREEK COUNCIL FOR REFUGEES

Οργανισμός Ανοιχτών Τεχνολογιών - ΕΕΜΑΚ | Open Technologies Alliance (GFOSS)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗΣ copwatch.gr

DATAWO

HIAS Greece

Homo Digitalis

I Have Rights

KnowledgeRights21 (National coordinator for Greece and Cyprus)

OmniaTV (iCase Κοιν.Σ.Επ.)

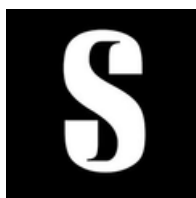
Reporters United

Solomon

Vouliwatch

WHEN Equity Empowerment Change

WWF Greece

European Artificial Intelligence & Society Fund